

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ТА РЯТУВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Засоби індивідуального та колективного захисту

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова професійна

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою пожежна безпека

(назва освітньої програми)

підготовки

бакалавра очної форми навчання

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою пожежної та
рятувальної підготовки на 2024- 2025

(назва кафедри)

навчальний рік.

Протокол від «02» червня 2024 року

№ 11

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни

«Засоби індивідуального та колективного захисту»

(назва навчальної дисципліни)

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Засоби індивідуального та колективного захисту» дозволяють виконувати обов'язки начальника караула під час несення служби, під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та гасінні пожеж в непридатному для дихання середовищі у відповідності до вимог керівних документів, а також з урахуванням гендерного аспекту та питань гендерної рівності.

Даний курс передбачає формування у майбутнього фахівця чітких знань і вмінь щодо виконання посадових інструкцій керівного складу в непридатному для дихання середовищі та при організації газодимозахисної служби, з врахуванням:

- вимог нормативно-правових документів щодо організації та діяльності газодимозахисної служби ;
- призначення, принципів будови, тактико-технічних характеристик та організації експлуатації засобів індивідуального та колективного захисту;
- організації дотримання правил безпеки праці під час проведення всіх видів робіт з урахуванням вимог воєнного стану.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться з використанням матеріально-технічної бази кафедри та НПРЧ НУЦЗ України, що дозволяє максимально приблизити до реальних умов відпрацювання питань, які виносяться на заняття.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Бородич Павло Юрійович, доцент кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, к.т.н., доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8 (територія СОК, перший поверх, викладацька кафедри ПРП). Номер телефону – 063-277-87-51.
E-mail	borodych_pavlo@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	1. Ергономічна експертиза діяльності газодимозахисників при ліквідації надзвичайних ситуацій. 2. Дослідження тактико-технічних характеристик засобів захисту.
Професійні здібності	Професійні знання і значний досвід роботи в викладанні технічних дисциплін
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Брав участь у виконанні науково-дослідних робіт в яких досліджувались різні типи засобів органів дихання та особливості роботи в них газодимозахисників.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: навчання методам та підходам, які застосовуються для вдосконалення системи експлуатації устаткування газодимозахисної служби, обґрунтування тактико-технічних вимог до засобів захисту, підвищення ефективності оперативної роботи газодимозахисників з урахуванням вимог воєнного стану.

Основні завдання вивчення дисципліни: сформування у майбутнього фахівця чітких знань і вмій щодо будови і принципу роботи засобів захисту, пожежної та аварійно-рятувальної техніки, і устаткування газодимозахисної служби, правила і прийоми роботи з ним з урахуванням вимог воєнного стану.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен мати

знання:

- призначення, принцип дії, будову, тактико-технічні характеристики та правила експлуатації основних пожежно-рятувальних автомобілів, пожежно-технічного оснащення, обладнання та спорядження;
- порядок організації несення служби черговим караулом в державній пожежно-рятувальній частині;
- вимоги безпеки праці під час виконання усіх видів робіт за призначенням з урахуванням вимог воєнного стану;
- роль та місце газодимозахисної служби у системі оперативної підготовки особового складу оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;
- значення газодимозахисної служби щодо підвищення оперативної готовності підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту;
- організацію проведення занять з дисципліни з особовим складом підрозділів;
- призначення, будова, технічні характеристики, принцип роботи, прийоми роботи і обслуговування ізолюючих апаратів, вимоги до баз газодимозахисної служби і контрольних постів;
- зміст і організацію проведення занять з підготовки газодимозахисника;
- вимоги правил безпеки праці під час проведення навчально-тренувальних занять та інших видів робіт з урахуванням вимог воєнного стану.

уміння/навички:

- здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких

або мультидисциплінарних контекстах;

- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

комунікацію:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;
- спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

відповідальність та автономію:

- управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів;
- відповідальність за внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команд та колективів;
- здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни (<i>обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова</i>)	<i>обов'язкова професійна</i>
Рік підготовки	2-й
Семестр	1-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	150
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	16
- практичні заняття (годин)	34
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	100
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Засоби індивідуального та колективного захисту» є необхідність вивчення дисципліни українська мова (за професійним спрямуванням), органічна хімія, основи радіаційної безпеки, а також вона служить основою до спеціальної та загальної фізичної підготовки, охорони праці.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Пожежна безпека», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
-	-
Дисциплінарні результати навчання	аббревіатура
Здатність проводити оцінку обстановки в осередку аварії з наявністю небезпечних речовин та матеріалів радіаційного, хімічного та біологічного походження, використовувати засоби індивідуального та колективного захисту при виконанні рятувальними підрозділами завдань за призначенням.	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність проводити оцінку обстановки в осередку аварії з наявністю небезпечних речовин та матеріалів радіаційного, хімічного та біологічного походження, використовувати засоби індивідуального та колективного захисту при виконанні рятувальними підрозділами завдань за призначенням.	

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1.ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОРГАНІВ ДИХАННЯ (ЗІЗОД).

Тема 1.1. Класифікація засобів індивідуального та колективного захисту.

Тема 1.2. Подолання смуги психологічної підготовки.

Тема 1.3. Робота в АСП в теплодимокамері. Рятування потерпілого з наданням домедичної допомоги в умовах воєнного стану.

Тема 1.4. Регенеративні дихальні апарати.

Тема 1.5. Система експлуатації РДА.

Тема 1.6. Розрахунок часу роботи в РДА.

Тема 1.7. Апарати на хімічно зв'язаному кисні.

Тема 1.8. Порядок включення та розрахунок часу роботи в АХЗК.

Тема 1.9. Бази та пости ГДЗС.

Тема 1.10. Контрольні прилади для перевірки ЗДА.

Тема 1.11. Організація технічного обслуговування, очищення та дезінфекції ЗІЗОД.

Тема 1.12. Компресорне обладнання ГДЗС.

Тема 1.13. Особливості роботи з компресорним обладнанням при наповненні балонів

Підсумкова модульна (контрольна) робота № 1.

МОДУЛЬ № 2. ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ШКІРИ ТА КОЛЕКТИВНІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ.

Тема 2.1. Засоби захисту шкіри.

Тема 2.2. Робота в АСП та захисних костюмах в умовах воєнного стану.

Тема 2.3. Особливості роботи газодимозахисників під час ліквідації аварій з викидами НХР в умовах воєнного стану.

Тема 2.4. Особливості складання аварійних карток НХР.

Тема 2.5. Підготовка карток НХР.

Тема 2.6. Колективні засоби захисту органів дихання.

Тема 2.7. Правила роботи з колективними засобами захисту органів дихання.

Тема 2.8. Автомобілі ГДЗС.

Тема 2.9. Обов'язки особового складу при роботі в ЗІЗОД.

Тема 2.10. Робота в АСП в теплодимокамері розвідка в промисловій зоні в умовах воєнного стану.

Підсумкова модульна (контрольна) робота № 2.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів ітем	Очна (денна) форма						
	Кількість годин						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	Поточний контроль
2- й семестр							
Модуль 1. Засоби індивідуального захисту органів дихання (ЗІЗОД).							
Тема 1.1. Класифікація засобів індивідуального та колективного захисту	6	2				4	
Тема 1.2. Подолання смуги психологічної підготовки.	6			2		4	
Тема 1.3. Робота в АСП в теплодимокамері. Рятування потерпілого з	6			2		4	

наданням домедичної допомоги в умовах воєнного стану.							
Тема 1.4. Регенеративні дихальні апарати.	6	2				4	
Тема 1.5. Система експлуатації РДА.	6			2		4	
Тема 1.6. Розрахунок часу роботи в РДА.	8			2		6	
Тема 1.7. Апарати на хімічнозв'язаному кисні.	6	2				4	
Тема 1.8. Порядок включення та розрахунок часу роботи в АХЗК.	6			2		4	
Тема 1.9. Бази та пости ГДЗС.	6	2				4	
Тема 1.10. Контрольні прилади для перевірки ЗДА.	6			2		4	
Тема 1.11. Організація технічного обслуговування, очищення та дезінфекції ЗІЗОД.	6			2		4	
Тема 1.12. Компресорне обладнання ГДЗС.	6	2				4	
Тема 1.13. Особливості роботи з компресорним обладнанням при наповненні балонів	6			2		4	
Підсумкова модульна (контрольна) робота № 1.	2						2
Разом за модулем1	86	10		16		58	2
Модуль 2. Засоби захисту шкіри та колективні засоби захисту.							
Тема 2.1. Засоби захисту шкіри.	6	2				4	
Тема 2.2. Робота в АСП та захисних костюмах в умовах воєнного стану.	6			2		4	

Тема 2.3. Особливості роботи газодимозахисників під час ліквідації аварій з викидами НХР в умовах воєнного стану.	6			2		4	
Тема 2.4. Особливості складання аварійних карток НХР.	6			2		4	
Тема 2.5. Підготовка карток НХР.	8			2		6	
Тема 2.6. Колективні засоби захисту органів дихання.	6	2				4	
Тема 2.7. Правила роботи з колективними засобами захисту органів дихання.	6			2		4	
Тема 2.8. Автомобілі ГДЗС.	6	2				4	
Тема 2.9. Обов'язки особового складу при роботі в ЗІЗОД.	6			2		4	
Тема. 2.10. Робота в АСП в теплодимокамері розвідка в промисловій зоні в умовах воєнного стану.	6			2		4	
Підсумкова модульна (контрольна) робота № 2.	2						2
Разом за модулем2	64	6		14		42	2
Разом	150	16		30		100	4

Теми практичних занять (у разі потреби)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Подолання смуги психологічної підготовки.	2
2.	Робота в АСП в теплодимокамері. Рятування потерпілого з наданням домедичної допомоги в умовах воєнного стану.	2
3.	Система експлуатації РДА	2
4.	Розрахунок часу роботи в РДА.	2

5.	Порядок включення та розрахунок часу роботи в АХЗК.	2
6.	Контрольні прилади для перевірки ЗДА.	2
7.	Організація технічного обслуговування, очищення та дезінфекції ЗІЗОД.	2
8.	Особливості роботи з компресорним обладнанням при наповненні балонів.	2
9.	Підсумкова модульна (контрольна) робота № 1.	2
10.	Робота в АСП та захисних костюмах в умовах воєнного стану.	2
11.	Особливості роботи газодимозахисників під час ліквідації аварій з викидами НХР в умовах воєнного стану.	2
12.	Особливості складання аварійних карток НХР.	2
13.	Підготовка карток НХР.	2
14.	Правила роботи з колективними засобами захисту органів дихання.	2
15.	Обов'язки особового складу при роботі в ЗІЗОД.	2
16.	Робота в АСП в теплодимокамері розвідка в промисловій зоні в умовах воєнного стану.	2
17.	Підсумкова модульна (контрольна) робота № 1.	2
Разом		34

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (за наявності)
Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим.

Пояснення: до індивідуальних завдань відноситься: написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо. Особливим видом індивідуальних завдань є виконання курсових робіт (проектів), яке здійснюється відповідно до робочого навчального плану та існуючих вимог щодо їх змісту

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж);наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження);практичні методи навчання (практична робота, виїзні заняття);

- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують

соціальні навички;

- науково-дослідна робота;
- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: накопичувальна бально-рейтингова система, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей. Для оцінки знань використовується поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі індивідуального опитування; фронтального опитування; тестового контролю знань з використанням системи тестування OpenTest. Підсумкова форма контролю – екзамен.

Передбачаються наступні засоби оцінювання:

модульна контрольна робота;
екзамен.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі індивідуального опитування; фронтального опитування; тестового контролю знань з використанням системи тестування OpenTest.

Поточний контроль дисципліни проводиться у формі тестування на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу), а також передбачає виконання практичних завдань на тренажерах «Лабіринт», «Вузкий лаз», «Орбітрек», «Бігова доріжка», а також виконання оперативних завдань у приміщеннях «Житлова зона», «Промислова зона» у спеціально облаштованій теплодимокамері. Модульна контрольна робота першого та другого модулів є складовою підсумкового контролю і здійснюється для здобувачів денної форми через тестування в комп'ютерних аудиторіях.

Підсумковий контроль - екзамен проводиться з використанням системи тестування OpenTest.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять

I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	5	3	15
	практичні заняття*	8	3	24
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	7	7
Разом за модуль 1				46
Модуль 2	лекції	3	3	9
	практичні заняття*	7	3	21
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	7	7
Разом за модуль 2				37
Разом за поточний контроль				83
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				
III. Підсумковий контроль (екзамен)				17
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) за набутими навичками під час вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

3,0 бал – 10 правильних відповідей на тестові питання;

2,6 балів – 9 правильних відповідей на тестові питання;

2,2 балів – 8 правильних відповідей на тестові питання;

1,6 балів – 7 правильних відповідей на тестові питання;

1,0 балів – 6 правильних відповідей на тестові питання;

0,4 бали – 5 правильних відповідей на тестові питання;

0,2 бали – 4 правильних відповідей на тестові питання;

0 балів – 0-3 правильних відповідей на тестові питання.

Викладачем фіксується кількість правильних відповідей на 10 питань

тестового контролю.

Модульний контроль.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення тестового контролю в середовищі Open Test 2 під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи №1 (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

7 балів – не менше 18 вірних відповідей на тестові питання;

6 балів – не менше 16 вірних відповідей на тестові питання;

5 балів – не менше 13 вірних відповідей на тестові питання;

4 бали – не менше 11 вірних відповідей на тестові питання;

3 бали – не менше 10 вірних відповідей на тестові питання;

1 бал – не менше 7 вірних відповідей на тестові питання;

0 балів – менше 7 вірних відповідей на тестові питання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульної контрольної роботи №2 (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

7 балів – не менше 18 вірних відповідей на тестові питання;

6 балів – не менше 16 вірних відповідей на тестові питання;

5 балів – не менше 13 вірних відповідей на тестові питання;

4 бали – не менше 11 вірних відповідей на тестові питання;

3 бали – не менше 10 вірних відповідей на тестові питання;

1 бал – не менше 7 вірних відповідей на тестові питання;

0 балів – менше 7 вірних відповідей на тестові питання.

Індивідуальні завдання.

Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, але за умов його добровільного та успішного виконання нараховується додаткові 10 балів, що дає можливість підвищити рівень оцінки знань з дисципліни. В якості індивідуальних завдань при вивченні дисципліни можуть бути підготовка рефератів, доповідей на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань в діапазоні від 0 до 10 балів:

10-9 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

8-7 бали – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

6-5 бали – виконана частина роботи складає менше 50 % від загального обсягу;

4-3 бали – обсяг виконаних завдань складає менше 25 % від загального обсягу;

2-1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10 % від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для індивідуальної самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється розуміння здобувачем вищої освіти висвітленої теми, послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю є екзамен, який здійснюється через проведення тестового контролю в середовищі Open Test 2.

Критерії виставлення оцінки за екзамен (оцінюється від 0 до 28 балів):

17 балів – не менше 18 вірних відповідей на тестові питання;

15 балів – не менше 16 вірних відповідей на тестові питання;

12 балів – не менше 13 вірних відповідей на тестові питання;

9 балів – не менше 11 вірних відповідей на тестові питання;

8 балів – не менше 10 вірних відповідей на тестові питання;

5 балів – не менше 7 вірних відповідей на тестові питання;

0 балів – менше 7 вірних відповідей на тестові питання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Класифікація засобів індивідуального та колективного захисту.
2. Рятування потерпілого з наданням домедичної допомоги в умовах воєнного стану.
3. Регенеративні дихальні апарати.
4. Система експлуатації РДА.
5. Розрахунок часу роботи в РДА.
6. Апарати на хімічно зв'язаному кисні.
7. Порядок включення та розрахунок часу роботи в АХЗК.
8. Бази та пости ГДЗС.
9. Організація технічного обслуговування, очищення та дезінфекції ЗІЗОД.
10. Контрольні прилади для перевірки ЗДА.
11. Компресорне обладнання ГДЗС.
12. Засоби захисту шкіри.
13. Особливості роботи газодимозахисників під час ліквідації аварій з викидами НХР в умовах воєнного стану.
14. Особливості складання аварійних карток НХР.
15. Колективні засоби захисту органів дихання.
16. Автомобілі ГДЗС.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» (2024 рік) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 261 «Пожежна безпека», галузь знань 26 «Цивільна безпека». [Режим доступу: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2023/261_PGARR_bak23.pdf].
2. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс. : за станом на 01 липня 2013 р. – К. : Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2013. – 82 с. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>].
3. Порядок організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження. Наказ МВС України № 780 від 25.09.2023 р. [Режим доступу: <https://kv.dsns.gov.ua/upload/1/9/3/1/3/7/0/nakaz-mvs-780-vid-25092023.PDF>].
4. Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. Про введення воєнного стану в Україні. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>].
5. Наказ МВС України від 12.06.2023 року № 480. Про затвердження Змін до Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1186-23#Text>].
6. Наказ МНС України від 7.05.2007 року № 312. Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. [Режим доступу: https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/slugbova_pidgotovka/normativno_pravovi_akti_nakazi/PRAVIL_Ohor-Pr_MNS.pdf].
7. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів

Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Зі змінами від 14.05.2024 року. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0802-18#Text>].

8. Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Наказ ДСНС № 870 від 31.10.2023 р. [Режим доступу: <https://ck.dsns.gov.ua/upload/2/0/0/9/9/8/2/polozennia-pro-gdzs-870.pdf>].

9. Наказ МВС України від 15.01.2018 року №25. Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0225-18#Text>].

10. Наказ МНС України №1017 від 22.09.2011 р. Про затвердження Рекомендацій щодо організації гасіння пожеж підрозділами МНС на промислових об'єктах підвищеної небезпеки з наявністю небезпечних хімічних речовин. [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1017735-11#Text>].

11. Основи створення та експлуатації засобів індивідуального захисту / [Стрілець В.М., Ковальов П.А., Бородич П.Ю., Росоха С.В.] – Харків : НУЦЗУ, 2014. – 360 с.

12. Бородич П.Ю. Закономірності діяльності рятувальників при проведенні аварійно-рятувальних робіт на станціях метрополітену: моногр. / В.М. Стрілець, П.Ю. Бородич, С.В. Росоха; НУЦЗУ. – Х.: НУЦЗУ, КП «Міськадрукарня», 2012. – 112 с.

13. Методичні рекомендації з підготовки газодимозахисників ДСНС України. Наказ ДСНС № 680 від 27.06.2024 р.

14. Основи створення та експлуатації апаратів на стисненому повітрі / [П.А.Ковальов, В.М. Стрілець, О.В.Єлізаров, О.Є.Безуглов] – Х., 2005. – 359 с.

15. Довідник керівника гасіння пожеж / За загальною редакцією В.С. Кропивницького. – К.: ТОВ «Літера-Друк», 2016. – 320 с.

16. ДСТУ EN 12021:2017 Засоби індивідуального захисту органів дихання. Стиснене повітря для дихальних апаратів.

17. ДСТУ EN 137:2017 Засоби індивідуального захисту органів дихання. Апарати дихальні автономні резервуарні зі стисненим повітрям. Вимоги, випробування, маркування.

18. ДСТУ EN 145:2003 Засоби індивідуального захисту органів дихання. Автономні регенерувальні дихальні апарати зі стисненим киснем або зі стисненим киснем і азотом. Вимоги, випробування, маркування. Зміна № 1:2015.

19. ДСТУ EN 402:2017 Засоби індивідуального захисту органів дихання для саморятування. Автономні дихальні апарати з відкритим дихальним контуром, маскою або мундштучним пристроєм. Вимоги, випробування, маркування.

20. ДСТУ EN 403:2017 Засоби індивідуального захисту органів дихання для саморятування. Фільтрувальні пристрої з капюшоном для саморятування під час пожежі. Вимоги, випробування, маркування.

21.Рекомендації про особливості виконання органами управління та підрозділами ДСНС завдань за призначенням у населених пунктах і на територіях під час збройної агресії. Наказ ДСНС № 375 від 02.04.2024 р.

22. Мирослав КОВАЛЬ. Дії підрозділів ДСНС України в умовах воєнного стану - навчальний посібник / [Мирослав КОВАЛЬ, Сергій КРУК, Дмитро БОНДАР та інші] - Львів: ЛДУ БЖД, 2023. - 306 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://ors.nuczu.edu.ua/uk/kafedry/kafedra-pozhezhnoi-ta-riativalnoi-pidhotovky>
2. <https://pirena.com.ua/>
3. <http://univer.nuczu.edu.ua/opentest2/>
4. https://www.draeger.com/en_seeur/Home
5. <https://www.dezega.com/uk/dezega>.
6. <https://de.msasafety.com/?locale=en&default=1&regionIso=OTHER>
7. <http://www.post-01.com.ua/ua/>
8. <https://www.dsns.gov.ua/files/2018/10/2/112/Довідник%20пожежного-рятувальника%202018.pdf>

Розробник:

Доцент кафедри
пожежної та рятувальної підготовки
кандидат технічних наук, доцент

Павло БОРОДИЧ